

SAK: Avløpsledninger som kreves påkoblet kommunal kum – Fønnes

Underlag til Formannskapet 2.november 2023

Innledning

Det er viktig at deltakerne i det nye Formannskapet fullt ut forstår hva denne saken handler om.

Innledningsvis må det påpekes at denne saken **ikke** handler om en konflikt mellom naboer. Vi har sett opptak fra Formannskapsmøte 5.oktober 2023 og ser at slik saken presenteres fra administrasjonen sin side, kan særlig nye representanter i Formannskapet få en feil oppfatning av hva saken dreier seg om.

Saken handler om at de 4 boligeierne (representerer 2 avløp) som har fått pålegg om tilkobling til kommunal kum, ikke forstår hvorfor de omkringliggende naboene med samme type anlegg (der flere ligger nærmere kummen) ikke har fått tilsvarende pålegg.

Vi har rettet mange spørsmål om faktagrunnlaget for prioritering og det vi opplever som forskjellsbehandling, men administrasjonen har valgt å forholde seg fullstendig tause.

Det er viktig å merke seg at heller ikke underlaget som Formannskapet har fått i forkant inneholder en begrunnelse for hvorfor administrasjonen foreslår at bare disse 4 av 10/12 boliger bør omfattes av pålegg om tilkobling.

Vi vil presisere at vi fra første stund har støttet behovet for en kommunal løsning i området og informert kommunen formelt om at vi er selvsagt er klar til å ta vår relative andel av kostnadene som vil påløpe for de boligene som ligger i kummens nedslagsfelt.

Uten å begrunne hvorfor bare 2 anlegg skal pålegges tilkobling, demonstrerer administrasjonen imidlertid en åpenbar forskjellsbehandling av kommunens innbyggere som ansvarlige politikerne i Formannskapet bør ta på ytterste alvor.

Administrasjonens ansvar for å opplyse Formannskapet

Formannskapet bør be om svar fra administrasjonen på følgende spørsmål før de eventuelt fatter beslutning om å pålegge noen av kommunens innbyggere dagmulkt:

- 1. Hva er årsaken til at det legges opp til en såkalt «faset» påkobling til den kommunale kummen og hvilket fakta-grunnlag legges til grunn for valg av anlegg som kommunen mener må prioriteres?**
 - a. Administrasjonen konkluderer selv i brev av 17.august 2020 på følgende måte når det gjelder miljøbelastning fra de 2 anleggene som kreves påkoblet kommunal kum:
Austrheim kommune gjennomførte synfaring på avløpa i dykkar naustområde og området omkring fredag den 14. august 2020. Det var ikkje synleg forureining i området frå noko kloakkavløp. Det var heller ikkje kloakklukt på/frå vassig/sumpar/avrenning i området.
Konkrete svar på følgende spørsmål er relevante for saken:

- i. Har det senere vært gjennomført undersøkelser der en har registrert endringer knyttet til miljøbelastning i dette området, på land eller sjø, som endrer konklusjonen fra 14.august.2020?
 - ii. Hvis det ikke er kommet nye fakta i saken, hva er begrunnelsen for at disse 2 anleggene ensidig skal prioriteres ved påkobling til ny kum?
 - b. På det tidspunkt eiere av 128/15 ga kommunen tillatelse til å plassere den kommunale kummen på sin eiendom, var en faset påkobling ikke en del av avtalen. Tvert i mot var avtalen at alle boligene skulle kobles på samtidig. En faset og tidsmessig uforpliktende påkoblingsprosess vil kunne pålegge grunneier(e) betydelige negative konsekvenser i form av anleggsarbeid i flere omganger og må således betraktes som ett avtalebrudd.
 - i. Har administrasjonen sikret kommunen juridisk rett til å introdusere et tidsmessig ubegrenset tilkoblings-konsept for eksisterende boliger i kummens nedslagsfelt?
2. De samlede utslippene fra anleggene som i dag går til Grønnevikane representerer de klart største utslippene i området. Kommunen har bekreftet at avløp fra alle boligene som i dag går til Grønnevikane, er planlagt koblet til den nye kommunale kummen. For å forstå rasjonale for administrasjonens krav til påkobling av de 2 prioriterte anleggene, må nødvendigvis den samlede miljøbelastningen fra anleggene i Grønnevikane måles mot den relative belastningen de 2 anleggene i Fonnesvågen representerer. Miljøbelastningen må derfor kartlegges samlet og danne basis for administrasjonens rasjonale for prioritering av anlegg.

Om de miljømessige utfordringene i Grønnevikane (som er en badevik) konkluderer administrasjonen i brev av 17.august 2020 på følgende måte:

"Austrheim kommune ser at det i det verharde sjøområde i Grønnevikane og nordover er vanskeleg for private avløpsleidningar å fungera. Det er difor optimalt miljømessig, men og driftsmessig å samla alle bygg med avløp i dette området inn på det kommunale avløpsanlegget».

- a. Med referanse til kommunens egen konklusjon om at avløpsledninger til Grønnevikane ikke vil fungere og **ALLE** boliger derfor bør tilkobles det kommunale anlegget, bør Formannskapet få svar på følgende spørsmål:
 - i. Hva er administrasjonens begrunnelse for å utelate avløpsanlegg til Grønnevikane fra å inngå som prioriterte anlegg (fase 1), stikk i strid med sine egne konklusjoner av 17.august 2020.
 - ii. Avløpsledningen til Grønnevikane ble forlenget på samme tidspunkt som den kommunale kummen var under etablering og uten formell søknadsprosess. Påvirker dette administrasjonens prioriteringer i forhold til hvilke anlegg som nå kreves påkoblet ny kommunal avløpskum?
 - iii. Til Grønnevikane er det avløp fra et ukjent antall husstander. Har administrasjonen oversikt over hvor mange husstander som er påkoblet dette anlegget, inkludert «permanente» boenheter i garasjer

og anneks?

3. Det foreligger ikke forpliktende kommunale planer (med tilhørende finansiering) for ferdigstilling av hele avløpssystemet på Fønnes, herunder bygging av renseanlegg. En løsning, slik kommunen nå legger opp til, vil føre til at urensset kloakk fra 2 anlegg som i dag har slamavskillere, vil bli dumpet rett i Fensfjorden på ubestemt tid. Netto miljøeffekt av pålegget er altså negativ inntil et renseanlegg er på plass. Formannskapet bør få et klart svar på hvorfor administrasjonen har hastverk med å få kun 2 av totalt 10-12 eksisterende bo-enheter i kummens nedslagsfelt tilkoblet. Begge disse 2 anleggene har slamavskillere og det er i følge administrasjonen selv ikke påvist negative miljøeffekter fra anleggene.

Oppsummering:

I lys av administrasjonens manglende fremføring av fakta om miljøpåvirkning og teknisk integritet på alle anlegg i nedslagsfeltet for den kommunale kummen, bør Formannskapet settes spørsmålsteget ved begrunnelsen for- og rimeligheten i at bare 2 anlegg skal prioriteres.

At disse boligene alene skal måtte stå for utbyggings-kostnadene for det som kommunen fra dag 1 presenterte som en fellesløsning for alle boligene i området, oppfattes som urimelig. Det er faktagrunnlaget for denne prioriteringen Formannskapet forventes å etterspørre på befaringen.

Det er nødvendig at alle boliger i nedslagsfeltet til den kommunale kummen får pålegg om tilkobling samtidig, og at det settes en tidsfrist som reflekterer kommunens oppfatning av hva som er forsvarlig i et miljøperspektiv.

En tilkoblings-prosess som i tid omfatter alle boliger i kummens nedslagsfelt vil forenkle prosjektplanlegging, -løsning og prosjektgjennomføring betydelig og vi vil støtte en slik løsning fullt ut.

Alt annet vil demonstrere forskjellsbehandling og avtalebrudd fra kommunen sin side.

Fønnes 26.10.2023

Med vennlig hilsen

Elly Myklebust, Rita Myklebust, Ronny Larsen